Lietuvį pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsosis. Visus žygius paremk kilniu žmoniškumu.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvybės pal[illegible] darbas—platinima[illegible] inės spaud[illegible]

LII. METAI 240 (829) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1939 M., SPALIŲ-OCTOBER 18 D. KAIN[illegible]

New York Public Library
OCT 19 1939
VIAL
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

ŠIANDIEN

Panašu į karo stovyklą
Išsigandę lenkai šaudėsi
Nesuvaikomos žinios
Lenkiškas unaras

Rašo S. E. VITAITIS

Pereitą šeštadienį parvyko iš Lietuvos Lituanistikos stipendijatė p-lė Elena Bartkevičiūtė. Ji išvyko iš Lietuvos jau po to, kai Lenkijos kariuomenės dalys ir visuomenės tūkstantinės minios buvo sugužėję į Lietuvą. Sako, daug lenkų kareivių ir šiaip civilių gyventojų atbėgo į Lietuvą sužeistų, išbadėjusių, sergančių ir nuskurusių. Lietuva visus priglaudė.

Lietuva, sako p-lė Bartkevičiūtė, nepanaši į neutralę valstybę, kuri laikosi nuošaliai einančio karo. Lietuvoje daugiau panašu tuomet buvo į karo stovyklą. Visi viešieji namai, ligoninės ir net gimnazijos buvo paversta ligoninėmis ir karo pabėgėlių globojimo punktais. Ne viena ir didžiųjų figurų: generolų, apygardų vaivadų, burmistrų atbėgo į Kauną. Kai kurie jų dar taip neseniai smaugė lietuvių tautinę veiklą, bet nesidrovėjo ieškoti prieglaudos Lietuvoje, kuomet jų sauvaliai galas atėjo. Tai tikra gyvenimo ironija!

Sakoma, Lietuvos kariams teko net susišaudyti su besiverčiančia į Lietuvą lenkų kariuomene. Esama nemaža Lietuvos karių sužeistų. Lenkai teisinasi, kad jie manę, jog Sovietų kariuomenė jiems pastojus kelią į Lietuvą ir todėl jie bandę ginklu prasiveržti į Lietuvos teritoriją.

Galimas daiktas, kad išsigandę lenkai nepajėgė net susiorientuoti kuria kryptimi jie bėga ir visur jie matė Sovietų kariuomenę. Bet gali būti ir kitaip. Lenkų susišaudymai su Lietuvos kariais galėjo įvykti tuo momentu kuomet lietuviai norėjo pabėgėlius nuginkluoti. Su laiku gal paaiškės šių susišaudymų paslaptis.

Europos gyvenimo ir įvykių žinios stačiai nesugaudomos. Čia pranešimai teigia vienaip, už valandos jau visai ką kitą sako. Taip, kad ir laikraščiams neįmanoma išvengti nepaskelbus perankstyvų, arba net nepilnai tikrų žinių.

Pavyzdžiui spalių 16 d. pranešimas iš Kauno teigė, kad Lietuvos kariuomenė jau įžygiavo į Vilnių ir į kitas Vilniaus krašto sritis. Ta pati Amerikos žinių agentūra vėlesniu pranešimu iš Kauno teigia, kad spalių 16 d. Lietuvos kariuomenė tik įžygiavo į Vilniaus kraštą ir Vilnių užimti tikisi tik ant rytojaus, taigi spalių 17 d. Kitų šaltinių žinios teigia, kad lietuviai Vilnių užims tik trečiadienį, spalių 18 d.

Tik šis vienas pavyzdis parodo, kaip sunku susigaudyti tikrų žinių susekimui iš įvykių Europoje.

Buvusios Lenkijos pasiuntinys Kaune, Pranas Charwat, užprotestavo prieš Lietuvos vyriausybę, kam Lietuva atsiima Vilnių ir Vilnijos kraštą. Esą tokis lenkų pagrobtų Lietuvos žemių grąžinimas Lietuvai gali būti teisėtas tik tuomet, kai Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės betarpiškai susitartų. Bet Charwat virš pusantrų metų išgyvenęs Kaune nė pusė žodžio neprisiminė apie reikalingumą "betarpiškai susitarti", kad grąžinus Lietuvai jos sostinę ir kitas žemės kurias lenkai pagrobė.

Vadinasi, ir Kaune pademonstruotas lenkiškas unaras jau po to, kai Lietuva suteikė dešimtims tūkstančių lenkų prieglaudą. Tai lenkiška padėka Lietuvai už suteikimą pagelbos ir prieglaudos atbėgusiems į Lietuvą lenkams.

Po tokio protesto ir pačiam Charwatui buvo nejauku pasilikti Lietuvoje, tad išdūmė lauk iš Lietuvos. Tur būt dums į Paryžių raportuoti savo valdžiai be valstybės, kad Lietuva jau atsiėmė Vilnių be lenkų malonės. Šioj valandoje Lenkijos ponų unaras ir protestai nieko nereiškia.

SUOMIJA SVARSTO IŠ MASKVOS PARVEŽTUS PASIŪLYMUS

Įsakyta taupyti vanduo ir maistas bei evakuoti Hoglando salą

HELSINGFORS, Suomija, spalių 17 d. (UP)—Suomijos užsienių reikalų ministerijos atstovas pareiškė, kad Suomija svarstanti Sovietų pasiūlymus labai atsargiai ir kad Suomija tikinti, kad vistiek būsią galima rasti būdas išėjimui iš šios sunkios padėties.

Suomijos vyriausybė nusileisianti tiek kiek bus galima, kad būtų galima taikiu būdu viską išspręsti, neprailginant bereikalingai derybų. Tačiau, užsienių reikalų ministerijos atstovas patvirtino žinias, kad Suomijos specialus atstovas Dr. Paasikivi negrįšęs Maskvon iki pasibaigs Skandinavijos monarchų konferencija Stockholme.

Suomija laiko visiškoje paslaptyje sovietų pasiūlymus susitarimui pasirašyti tarpusavio pagalbos sutartį. Apie įvykusius pasitarimus tarp Suomijos delegacijos ir USSR diktatoriaus Stalino ir kitų komisarų tik tiek teskelbiama, kad sovietai buvę labai draugiški ir simpatiški ir savo pasiūlymus patiekę labai švelnioje formoje. Smulkesnių infomacijų apie derybas suomiai atsisako suteikti.

Skandinavijos karalių konferencija Stockholme įvyks trečiadienį, spalių 18 d.

Po to, kai Dr. Paasikivi pasitarė su Suomijos prez. Kayo Kallio, tuojau buvo įsakyta evakuoti Hoglando salą, kurioje sovietai nori įsteigti savo jūrų bazę. Kai kurie užsienio stebėtojai tuojau pradėjo išvedžioti, kad Suomija nusileidžianti sovietams ir užleis Hoglando salą USSR karo reikalams.

Tačiau, Suomija vis dar šaukia vyrus prie ginklo. Sakoma, kad Suomija neturinti užtektinai uniformų ir net ginklų. Gyventojams įsakyta taupyti vanduo ir maistas. Toliau, visiems įsakyta išanksto, kad kiekvienas paklausytų skubių įsakymų evakuotis, nors gyventojams nepaaiškinama delko tas reikėsią daryti, nors tokius įsakymus gavo tie gyventojai, kurie gyvena toli nuo didmiesčių.

Kol nepasibaigs derybos su USSR, visoj Suomijoj uždrausta pardavinėti alus.

—Did. Britanijoj nebegalima gauti sviesto. Vietoj sviesto vartojamas margarinas. Pranešama, kad ir bekono bei veršienos pirkimas būsiąs suvaržytas.

LENKAI VEŽTE VERŽIASI Į LIETUVĄ

KAUNAS. (Elta).—Dar sovietų kariuomenei prie Vilniaus neprisiartinus, rugsėjo 18 d. dienos metu pradėjo iš Vilniaus krašto per administracijos liniją pereiti į Lietuvą lenkų kariuomenės pabėgėliai, kurie mūsų pasienio sargybų buvo tuojau nuginkluojami ir siunčiami į krašto gilumą internuoti. Sekamą, rugs. 19 d. jų pradėjo pereiti ištisi būriai ir daliniai, kurių tarpe daug sužeistųjų. Visi labai išvargę, alkani, daugelis ir apiplyšę. Jiems mūsų pasienio dalys suteikė būtiniausią pagalbą. Per vieną rugs. 19 d. perėjo į Lietuvą apie 5,000 lenkų kariuomenės, kuri nuginkluota ir internuota tuojau buvo išgabenta į paskirtas vietas.

Daugybė ir civilių lenkų piliečių kreipėsi prašydami leidimų įvažiuoti į Lietuvą. Kelioms dešimtims leidimai duoti, o kiti tiesiog bėgo per liniją. Į Kauną atvyko Vilniaus vaivada, Suvalkų ir Gardino burmistrai, Gardino ir Suvalkų storastos ir eilė kitų aukštų valdininkų. Iš Vilniaus yra atbėgę keletas dvasiškių. Be kitų, yra atbėgusi į Lietuvą ir maršalo Pilsudskio našlė Pilsudskienė su dviem dukterimis. Taip pat atvyko buvęs Vilniaus, paskui Pamario vaivada lietuvis Kirtiklis ir buvęs Lenkijos ministras pirmininkas Prystoras, kuris prieš kiek laiko buvo atvykęs į Kauną taikyti Lietuvą su Lenkija. Daug lenkų atbėgo savo automobiliais, autobusais, sunkvežimiais, kurie purvini, nudulkėję ilgomis eilėmis praslinko Kauno gatvėmis. Juose važiavo internuoti lenkų karininkai, jų šeimos ir privatūs asmenys. Rusų kariuomenei į Vilnių įžygiavus, telefono susisiekimas su Vilnium nutrauktas.

LIETUVOS PREKYBA PADVIGUBĖS

MASKVA, spalių 17 d. — Šiandien buvo pasirašyta prekybos sutartis tarp Lietuvos ir USSR. Sutartis galiosanti iki šių metų galo ir per ištisus 1940 metus. Lietuvos prekyba su USSR pasieksianti iki 40,000,000 litų pre metus. Tokiu būdu, Lietuvos prekyba tarp Lietuvos ir USSR bus padvigubinta. (Vienas litas šiandien vertinamas 15c.).

LIETUVA RATIFIKAVO PAKTĄ SU USSR.

KAUNAS, spalių 15 dieną (AP). — Lietuvos Seimas jau ratifikavo pasirašytą sutartį su USSR. Užsienių reikalų ministras Juozas Urbšys pasakė seimo atstovams kalbą, kurioje jis pareiškė, kad USSR davė visas garantijas, kad sovietai visiškai nesikiš į Lietuvos vidujinę santvarką. Be to, jis pareiškė, kad Stalinas parodęs labai daug simpatijos Lietuvai, kai buvo vedamos derybos dėl dabartinės sutarties pasirašymo.

"PRIEŠAS" VIRŠ BERLYNO

BERLIN, spalių 16. (UP). — Berlyne buvo kilusi baisi panika, kai sirenos paskelbė, kad virš Berlyno skraido priešo aviacija. Šis netikėtas ir pirmas Berlyno užpuolimas tuojau buvo sutiktas su neišpasakyta priešlėktuvinės artilerijos ugnimi, kuri tuojau pašovė vieną aeroplaną. Lakūnas tuojau šoko iš lėktuvo su parašiutu ir laimingai nusileido. Kai lėktuvas nukrito, tai tuojau paaiškėjo, kad tai buvo pačių nacių lakūnas, kuris pasiklydo debesyse ir sukė ratą virš Berlyno, kad galėtų rasti vietą nusileidimui.

NACIAI BOMBARDAVO ŠKOTIJĄ

Britai numušė keturis nacių aeroplanus, kai naciai mėgino sudaužyti didelį tiltą

LONDON, spalių 16 d. (INS) — Nacių bombonešiai pradėjo veikti ne tik vakarų fronte, bet ir tolimojoj Škotijoj. Naciai norėjo susprogdinti pasauliniai garsų Firth of Forth tiltą, kuris yra labai svarbus tuomi, kad jis jungia labai svarbias geležinkelio šakas, einančias skersai įlankos. Be to, Firth of Forth tiltas randasi visai netoli nuo škotijos sostinės Edinburgh, kur yra stambiosios pramonės centrai. Svarbiausia tai, kad netoli to tilto randasi įvairūs britų karo laivyno fabrikai ir paties laivyno dokai. Susprogdinus tą tiltą būtų pakirstas visas britų laivyno veikimas, nes škotijos šiaurės vandenyse yra centralinės karo laivų bazės.

Naciai buvo smarkiai atmušti. Keturi ar trys bombnešiai buvo pašauti.

Edinburgh gyventojai pasakoja, kad gatvėse tratėjo šrapnelių skeveldros, bet bombų ant paties miesto nebuvo numesta. Šrapnelių skeveldros greičiausia buvo britų priešlėktuvinės artilerijos ore sprogusių sviedinių skeveldros, nes britai šaudė į virš Edinburgho skrendantį nacių bombnešį.

Tai yra pirmas laike šio karo atsitikimas, kad nacių bombonešiai taip toli atskridę bombarduotų militarinius taikinius.

"ATHENIA" REIKALAUJA [illegible] SACIJOS

OTTAWA, Kanada, spalių 17 d. (UP).—Keturi kanadiečiai, kurie iš Škotijos plaukė Kanadon keleiviniu laivu "Athenia", kuris buvo nacių nuskandintas, dabar reikalauja iš Vokietijos $2,000 kompensacijos už jų prarastą bagažą ir iškęstą baimę laike katastrofos

NACIAI SKELBIA, KAD SOVIETAI PADĖS JIEMS KARIAUTI

Tačiau įsikišimas į karą Sovietams reikštų revoliuciją

MASKVA, spalių 17 d. N. Y. Times, Radio). — Pranešimai, kurie ateina iš Berlyno, kad USSR įstos karan prieš alijantus, Maskvos diplomatinių sluoksnių yra suprantami taip, kad naciai nei nesitiki, kad USSR bet kada sutiktų savo povandeninį laivyną paleisti darban prieš alijantus, bet tik taip skelbia delto, kad būtų galima alijantus išgąsdinti ir priversti taikytis.

Maskvoje niekas nežino, kaip naciai supranta USSR sutikimą įsikišti į karą. Jei sovietai pradėtų atvirai skandinti alijantų laivus, tai alijantai tuojau paskelbtų karą Sovietų Rusijai ir tada sovietai pasijustų labai blogoje padėtyje.

Pirmiausia, jie nebegalėtų toliau realizuoti savo penkmečio plano, nes sovietams taip reikalinga mašinerija, švinas, guma ir kitos svarbios prekės, kurias jie gauna iš USA, Prancūzijos ir Did. Britanijos, tuojau būtu nebepristatoma. Be šių reikmenu USSR ilgai karo vesti negalėtų. Be to, sovietai turėtų labai daug vargo Tolimesniuose Rytuose, kur britų laivynas tuojau paraližuotų USSR ekonominį gyvenimą pradedant Vladivastoku.

Jei sovietai sutiktų naciams paskolinti ar parduoti savo submarinus skandinimui alijantų laivyno, tai naciai negalėtų su sovietų submarinais tinkamai operuoti, nes jie nebūtų prie jų pripratę. O sovietai niekada nesutiks slaptai atakuoti alijantus, nes kai tik alijantai patirs, kad sovietai taip daro, tai vistiek karas su jais būtų neišvengiamas.

Šita tai ir yra svarbiausioji priežastis, delko sovietai nesikiš į karą, nes kas ne kas, bet sovietai labiausiai nukentėtų, nes jų pramonė yra dar labai neišvystyta ir Sovietų Rusijoj kiltų revoliucija greičiau, kaip kad Vokietijoj.

BIULETENIS

NAUJOJI LIETUVOS SIENA

WASHINGTON, D. C., spalių 17 d.—Lietuvos Pasiuntinybė praneša, kad oficialiomis žiniomis naujoji Lietuvos siena rytuose prasideda prie Latvijos ribos ir eina Drukšių ežero rytiniu pakraščiu, Drukšių miestelį palikdama jiems; toliau pro Rismens (mums), pro Daugliškių stotį (jiems) į vakarus nuo Švenčionių, kurie liko jiems, —pro Buivydžius (mums), pro Sumską, Tabariškius, Jakūnus, Eišiškes, Dainavą (visi mums) ir toliau Ulos upe į vakarus ligi taip vadinamos buvusios administracijos linijos,—toliau ta linija kaip seniau, paliekant Gardiną už tos linijos.

BOMBARDAVO SCAPA FLOW

LONDON, spalių 17 d.—Nacių bombonešiai, tik ką mėginę sudaužyti Firth of Forth tiltą, už 24 valandų vėl pasirodė škotijos padangėse ir šį kartą mėgino sudaužyti visą britų karo laivyną, kuris stovi Scapa Flow. Naciams pasisekė apgadinti seną kreiserį "Iron Duke".

NACIAI PRADEDA PUOLIMUS

PARIS, spalių 17 d.—Vokiečiai atakavo alijantus vakarų fronte, pasiųsdami 5 divizijas ištisu 20 mylių frontu Saar upės sektoriuje. Prancūzai skelbia, kad nacių puolimas buvo sulaikytas ir vokiečių pusėje krito daug vyrų.

VAKAR DIENOS AUKOS

LONDON, spalių 17 d.—Laike vakar dienos nacių oro atakos ant Firth of Forth tilto žuvo 13 karininkų ir sužeista kiti 12 karių. Kreiseris "Southampton" ir naikintuvas "Mohawk" vos vos nebuvo susprogdinti, kai bombos, visą laiką metamos iš nacių bombonešių, sproginėjo netoliese laivų, išmušdamos baisiausius vandens stulpus į orą. Kreiseris "Edinburgh" taip pat kiek nukentėjo nuo bombų skeveldrų.

SUOMIJA LAIKYSIS KIETAI

HELSINGFORS, Suomija, spalių 17 d.—Vėliausios žinios, ateinančios iš Suomijos, skelbia, kad suomiai išnaujo užsispyrė priešintis USSR reikalavimams. Suomija gavo žinių ir iš Vengrijos, kad ir tenai užsižiebė neramumų kibirkštėlė, kai sovietai pradėjo traukti savo armiją prie Vengrijos sienų.

VON RIBBENTROPAS PAKLIUVO HITLERIO NEMALONĖN

LONDON, spalių 17 d.—Londonas gavo žinių, kad Vokietijos užsienių reikalų ministras von Ribbentropas tapo apkaltintas, kad jis padėjęs sovietams padaryti susitarimus su Lietuva, Latvija ir Estija. Be to, Hitleris įsakė nacių slaptosios policijos agentams ištirti von Ribbentropo privatinį gyvenimą, nes Hitleriui nepatiko, kam von Ribbentropas, būdamas Maskvoj, dalyvavo bankete, kur buvo ir keletas žydų.

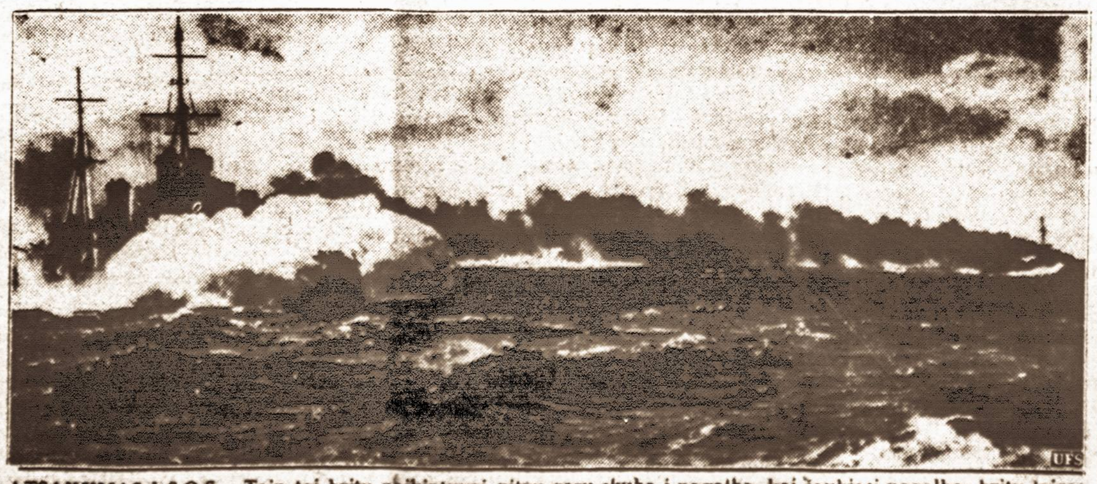

ATSAKYMAS Į S.O.S.—Taip tai britų naikintuvai pilnu garu skuba į pagalbą, kai šaukiasi pagalbos britų laivas kažkur Vokiečių jūroj, užpultas nacių submarinų.

NACIAI REGISTRUOJA PRANCŪZUS

BERLIN, spalių 17 d. (AP) —Tuojau po paskelbimo karo naciai paskelbė, kad visi britų piliečiai, gyvenantieji Vokietijoj, privalo užsiregistruoti laike 24 valandų. Jiems nebus valia be policijos žinios išsikelti gyventi kitur ar net išeiti toliau nuo savo namų. Dabar toks pat įstatymas palies ir prancūzus. Naciai prancūzų neregistravo iki šiol delto, kad naciai vis skelbė, kad jie nenori kariauti su prancūzais, nes jie išėję į karą prieš Vokietiją tik pagal britų įsakymą. Delto naciai ir nenorėję su prancūzais šiurkščiau elgtis.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.

KOMUNACIŲ SIŪLOMA VIENYBĖ

Amerikos lietuvių komunaciai tikisi, kad sudarytoji Lietuvos-Rusijos sutartis bus jiems Trojos žirgu, su kurio pagelba jie ruošiasi užvaldyti Amerikos lietuvių gyvenimą. Jie primygtinai reikalauja, kad visi Amerikos lietuviai dabar turi garbinti Kremliaus valdovus ir giedoti komunizmo garbei himnus. Jie mano, kad dabar visi Amerikos lietuviai privalo pulti į komunacių siūlomos vienybės glėbį ir išsižadėti savo principų, savo idėjinių įsitikinimų.

Tuo tarpu lietuviai daugiausiai tegali tik pagirti Sovietų Rusijos vyriausybę, kad ji bent dalinai išpildė savo valstybės sutartį su Lietuva, kurią Rusija pasirašė liepos 12 d., 1920 m. Pagaliau tos sutarties nuostatus Rusija patvirtino rugsėjo 28 d., 1926 m., pasirašydama su Lietuva nepuolimo sutartį. Taigi Rusijos vyriausybė pakartotinai pripažino Lietuvai Vilnių ir visą tą teritoriją, kuri 1920 metų sutartimi priskirta Lietuvai.

Už ką tad dėkoti Kremliaus vyrams ir juos garbinti? Jie jokios malonės Lietuvai nesuteikė. Jie tik dalinai išpildė savo valstybės obligacijas Lietuvai ir grąžino mažiau nei pusę tos teritorijos, kurią Lietuvos nuosavybė net dviem sutartimis pati Rusija pripažino. Jei kuris kitas Lietuvos kaimynas būtų nepildęs savo sutarties ir būtų Lietuvai grąžinęs tik dalį tos teritorijos, kurią seniaus Lietuvai pripažino, tai patys komunaciai būtų tokį pasielgimą smerkę. Bet mūsų komunaciams viskas gera, ką Maskva daro. Vienok jie neturi teisės reikalauti, kad ir visi lietuviai taip garbintų Maskvą ir pultų komunizmui į glėbį, kaip jie kad daro.

Pagaliau, Kremliaus vadovai Lietuvos nuosavybę grąžindami privertė Lietuvą jiems užmokėti nepigią kainą. Sovietai išreikalavo iš Lietuvos tokias koncesijas, kokių patys nenorėtų jokiai svetimai valstybei suteikti. Vadinasi, Sovietai Lietuvos nuosavybę pardavė Lietuvai. Kažin kaip jaustųsi mūsų komunaciai, jei jų pavogtą nuosavybę policija atėmus iš vagilių bandytų jiems atgal parduoti? Taip lygiai pasielgė ir Sovietai grąžindami Lietuvai Vilniją ir išreikalaudami ne menko atlyginimo už tai.

Bet didžiausia mūsų komunacių skelbiama nesąmonė, tai kad Lietuva dabar turi būti nuolaidi komunistų veiklai. Juk ne komunizmo įvedimui Lietuvoje su Rusija sutartis sudaryta. Jei Lietuvai komunizmo santvarka buvo nepriimtina seniaus, tai juo labiau dabar ji nepriimtina. Net patys Kremliaus valdovai pasižadėjo nesikišti į Lietuvos vidujinius reikalus. Tai kokią teisę turi mūsų komunaciai reikalauti Lietuvos vyriausybės, kad ji pataikautų komunistų norams? Už ką?

Komunacių siūloma vienybė Amerikos lietuviams turi tik vieną aiškų tikslą, būtent, įsigauti į Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą, kad galėjus visuomenę demoralizuoti Maskvos migdolais. Patriotingiems Amerikos lietuviams nėra jokio reikalo nei priežasties šiandien pataikauti komunizmui. Komunizmas, kaipo tokis, Lietuvai nei lietuviams nieko gero nedavė ir neduos. Priešingai, komunizmas Lietuvą pražudytų, jei lietuvių tautos atsparumas komunizmo propagandai sumažėtų. Su komunistų siūloma vienybe patriotingiems Amerikos lietuviams nepakeliui.

DIRBKIME VIENINGAI KARTU SU LIETUVA

Dabartiniu Lietuvos gyvenimo momentu, lietuviams reikalinga vienybė ir savo tautai ir valstybei atsidavimas.

Lietuvos valstybės gyvenimas šiuo laiku nėra lengvas. Karas Europoje tebesiaučia ir prekiauti su užsieniais yra visokių kliūčių. Nors su Rusija yra pasirašyta sutartis pagal kurią Lietuva atgauna Vilnių, tačiau tas gavimas yra suristas su didele atsakomybe. Lietuva turės prisiimti daug jos nepriklausomybei rizikingų pasižadėjimu, būtent, įsileisti svetimos valstybės įtakos, net ir kariuomenės, į savo vidų. Geriausis patikrinimas Lietuvos valstybės gyvenimui bus lietuvių tautinis susipratimas ir mokėjimas ištvermingai ir šaltai savo valstybės reikalus tvarkyti. Tik patriotizmas ir darbštumas nugalės visus susidėjusius sunkumus ir padės išlaikyti Lietuvą viduje stiprią ir neįveikiamą. Atgavimas Vilniaus normaliu laiku būtų Lietuvą labai sustiprinęs. Dabar, nors su džiaugsmu Lietuva jį priims, nes ten gyvena mūsų tautos dalis, ji turės su tuo ir sunkumų. Vilniuje yra subėgę Lenkijos karo pabėgėliai. Kaip [illegible] miestas yra prisikimšęs tūkstančiais žydų ir kitų svetimtaučių, kurie ten subėgo apsisaugoti nuo vokiečių armijos. Taigi, be susidariusių politinių pavojų, Lietuva dar susiduria su ekonominiais sunkumais, kuriuos nugalėti reikės didelio darbo ir ištvermės.

Visi Amerikos lietuviai, kurie lig šiol visokiais būdais rėmė savo tėvynę, turėtų dirbti jos labui dar daugiau. Taip ilgai nuo mūs atskirtas Vilnius ir gerokai jau nutautintas pareikalaus iš mūsų didesnio darbo ir auku jo atlietuvinimui. Amerikos lietuviai kooperuodami su Lietuvos vyriausybe ir Lietuvos kultūrinėmis organizacijomis, galėtų pagelbėti Vilniaus miestą ir kraštą sulietuvinti ir atstatyti. Jeigu viso pasaulio lietuviai susivienyję dirbs, Lietuvos respublikos gyvenimas bus užtikrintas Lietuvių vienybe ir tautinis stiprumas labiau patikrins mūsų valstybės ateitį negu visokios svetimų valstybių protekcijos ir paktai.

Todėl palaikykime arčiausius ryšius su Lietuvos valstybe, nes jos veikėjai ir jų visos organizacijos jau yra energingai pradėję dirbti tautos vienybės ir valstybės [illegible] darbą.

J. K-s.

KĄ KUNIGAIKŠTIS OTTO MANO APIE AUSTRIJĄ

Naciai ne juokais bijo austrų sukilimo. Bėda jiems taip pat ir su Čekoslovakija.

Kas dedasi Čekoslovakijoj tuom tarpu sunku pasakyti. Daugiau žinoma apie Austriją, nes yra vienas iš austrų, kuris labai atydžiai seka savo tėvynėje besivystančius įvykius. Tas austras yra jaunas Austro-Vengrijos sosto įpėdinis kunigaikštis Otto von Hapsburg.

Jis sako, kad austrai ir vokiečiai yra dvi skirtingos tautos ir Austrijos prijungimas prie Vokietijos yra vienas iš nenaturaliausių politinių įvykių istorijoje. Šitai ypač smarkiai pajuto pati Austrija, kai ji 19 mėnesių pragyveno po kietu nacizmo jungu.

Anot kunigaikščio Otto, Hitleris yra visai ne austras, kaip kad jis skelbiasi, bet prūsas. O Prūsija ir esanti viso pikto šaltinis, nes prūsai nesą vokiečiai, bet suvokietinti slavai. Austrai, kaip ir didysis poetas Goethe, nieko nenori turėti su prūsais ir amžinai prieš juos kovosią.

Austrai, kaip ir čekoslovakai vistiek kada nors sukels revoliuciją, nes austrai ir dabar nebiją pasirodyti, kad jie nenori gyventi po Vokietijos jungu.

Sykį buvo pasiųstas jaunas austras bombarduoti vieno Lenkijos miestelio, tai kaip kunigaikštis Otto pasakoja, tas pilotas ne tik, kad nebombardavo to miestelio, bet perskridęs fronto liniją nusileido viename Lenkijos aerodrome ir pasidavė lenkams. Nuo to laiko visi austrai tuojau buvo pašalinti iš oro armijos dalių. O kai Hitleris pasiuntė austrus malšinti sukilusius čekoslovakus, tai austrai griežtai atsisakė paleisti bent vieną šūvį į savo nelaimingo likimo brolius.

Kunigaikštis Otto pareiškė, kad Hitlerio sulipdyta "Didioji Vokietija" žlugsianti greičiau, kaip kad nekurie politiniai stebėtojai mano. Esą, Hitleris vieton taikos ir ramybės užtraukė ant Europos komunizmo siaubą, prieš kurį tiek kartų jis buvo prisiekęs kovoti.

Kunigaikštis Otto tvirtina, kad juo labiau bet koks valdovas kankina žmones ir juo daugiau jis grobiasi žemių—tuo silpnesnė darosi to valdovo kuriama "imperija". Toks valdovas esąs Hitleris ir jam ateisiąs toks pat galas, kaip ir Napoleonui.

O kai del Austrijos ar Lenkijos, tai tos valstybės vistiek atgims, lygiai kaip ir Čekoslovakija, kad turės atgimti.

Toks tai yra Austrijos, Lenkijos ir Čekoslovakijos bei Vokietijos likimas, pagal kunigaikščio Otto pareiškimus.

BABELIO BOKŠTU VIRTĘS SVARBUS SLA KLAUSIMAS

Jau pereitame savo rašinyje nurodžiau, kad SLA 7-to apskričio veikėjai nepaprastai sujudę tuo atsitikimu, kad SLA prezidentas p. Bagočius melagingai perstatė SLA pildomosios tarybos suvažiavimui mūsų apskričio veiklą SLA centro kėlimo klausimu. Tai yra nedovanotinas organizacijos viršininko pasielgimas savo užsispyrimo užmačioms pasiekti.

Taipgi savo rašinyje prisiminiau ir kitą svarbų faktą, būtent pildomosios tarybos nutarimuose iškilusį Babelio bokštą, kuris neleido SLA viršininkams susikalbėti centro kėlimo klausimu. Suvažiavimas priėmė kontrolės komisijos vardu jos pirmininko p. J. Griniaus priduotą rezoliuciją, kuria rekomenduojama centro nejudinti iš New Yorko iki valstybių apdraudos departamentai neverčia SLA tai daryti. Komis. išvardija eilę rimtų priežasčių tokiai savo rekomendacijai paremti, kurių viena yra, kad centro kėlimu bus bereikalingai padaryta milžiniškos išlaidos organizacijai, tuo tarpu kai lėšų fondas yra beveik visiškai išsemtas.

Būtų buvę galima pildomąją tarybą tik pagirti, jei ji būtų visą SLA centro kėlimo reikalą baigusi su priėmimu minėtos kontrolės komisijos rekomendacijos. Bet gi buvo priimta ir SLA prezidento Bagočiaus patiekta rezoliucija, kuria jis pats save įgalioja sekančio lapkričio mėnesio laikotarpiu pravesti Pennsylvanijos SLA kuopų balsavimą kur kelti centrą: į Wilkes Barre, ar į Pittsburghą? Taip pat prezidentas savo rezoliucijoj duoda sau teisę pratęsti balsavimus ir tolimesniam laikui, jei kurios kuopos "nesuspės" balsuoti lapkričio mėnesyje, arba jų balsavimuose "pasireikš kokie nereguliarumai." Vadinasi, prezidentui duota teisė tol vesti tuos balsavimus iki kuopos nubalsuos taip, kaip jam reikia.

Ar nevertėtų SLA nariams, ypatingai Pennsylvanijos SLA kuopų nariams rimtai susidomėti, ką ištikro reiškia tokis SLA pildomosios tarybos daromas "monkey business" tokiu SLA reikalu, kuris surištas su keliasdešimties tūkstančių dolerių išlaidomis? Pildomoji taryba priimdama kontrolės komisijos rekomendaciją pati pripažino ir užakcentavo, kad niekas neverčia SLA centrą kelti iš New Yorko. Tad kuo šis užsispyrimas paremtas? Dėl ko SLA prezidentui Bagočiui taip svarbu organizacijos centrą iškelti iš New Yorko. Now, Mr. President, what's in it?

Kiekvienam pajėgiančiam blaivai protauti SLA nariui yra aišku, kad čia kur nors pakastas "dvokiantis šuo." Kam nors ir kaip nors yra naudinga ir reikalinga SLA centrą iškelti į Pittsburghą. Žinoma, tik ne pačiam Susivienijimui tas reikalinga ir naudinga. Pagalvokite ir pasvarstykite patys Pennsylvanijos SLA kuopų nariai. Taipgi atminkite, kad balsuodami už Pittsburghą, balsuosite už darymą milžiniškų perkėlimo centro išlaidų ir jei priseis ekstra duokles mokėti lėšų fondui, tai visi SLA nariai keiks tas SLA kuopas ir tuos narius, kurie balsuosite už Pittsburghą.

Jei norite bereikalingų centro kraustymui išlaidų išvengti ir jei norite tikrai įsitikinti, kad šio užsispyrimo pagrinde yra "dvokiantis šuo" pakastas, tai balsuokite už Wilkes Barre, Pa. Iš anksto užtikrinu visus SLA narius, jei bus nutarta centrą kelti į Wilkes Barre, Pa., tai jis pasiliks New Yorke neribotam laikui. Jei ateityje ir verstų valdžia centrą iš New Yorko į Wilkes Barre kelti, tai SLA prezidentas su savo klika kovos prieš tai.

Iš viso netikiu, kad SLA prezidentas bandys išlįsti viešumon su tokiu Babelio bokštu, kokiu iškilo centro kėlimo reikalas akyvaizdoje dviejų viens kitam priešingų pildomosios tarybos nutarimų. Bet jei bus reikalaujama SLA narių iš "monkey business" balsavimu užtvirtinti, tai visos Pennsylvanijos SLA kuopos balsuokite už Wilkes Barre, Pa., ir pamatysite, kad SLA prezidentas nutils su centro kėlimu ir ruošis kovoti, jei kas nors pareikalaus, kad centrą kelti į Luzerne apskritį; kovos už tai, kad palikti New Yor-

SLA 7-to Apskr. Viršininkas.

Į VAKARŲ FRONTĄ.—Kai rytų fronte karo gaisras užgeso, vokiečių armija visais keliais pradėjo traukti į vakarų frontą. Vaizde matyti kaip vokiečių armija kariškais automobiliais vežama į vakarų mūšio laukus.

NAUJŲ KARINIŲ PAMOKŲ IŠDAVOS

Rašo **Gen. Štabo Majoras Vytautas Bulevičius**

(Pabaiga)

Karo Aviacijos Vaidmuo

Gen. Donhet ir gausūs jo šalininkai manė, kad karą nulemsiąs galingos, savarankiškos (neturinyčios ryšio su žemės kariuomene) karo aviacijos puolimas. Buvo daromi apskaičiavimai, kurie turėjo įrodyti, kaip greit aviacija galinti kraštą paversti dykumomis. Deja, šie skaičiavimai gal ir būtų pasitvirtinę, jei aviacijai kelio nebūtų pastojusi priešlėktuvinė apsauga. Priešlėktuvinei apsaugai didėjant, nuostoliai nuo karo aviacijos labai žymiai mažėja. Jau Ispanijos kare nustebę teoretikai turėjo konstatuoti, kad net geležinkelių susisiekime visiškai nutraukti aviacija nepajėgianti. Kilo net minčių, esą aviacijai neišsimoka veikti savarankiškai, bet esą aviacija turinti tik kuo glaudžiausiai bendradarbiauti su žemės kariuomene: žvalgyti priešo pozicijas, rezervus, pulti bombomis bei kulkosvaidžių ugnimi priešo kariuomenę, korektuoti savos artilerijos ugnį ir panašiai.

Ispanijos karo patyrimai vis dėlto parodė, kad nei į vieną kraštutinumą mestis neverta. Daugiausia karo aviacija padaro tuomet, kai ji pildo ir savarankiškus ir bendradarbiavimo su žemės kariuomene uždavinius (kitaip sakant—kai dalis aviacijos puola priešo užnugarį, o kita dalis kovoja fronte).

Vienoje aviacijos panaudojimo srityje Ispanijos karas tačiau sudarė didelį netikėtumą teoretikams. Jeigu prieš Ispanijos karą kas nors būtų teigęs, jog aviacija verta naudoti apsikasusių pėstininkų puolimui—būtų sulaukęs tik pašaipų. Ką gi padarys kulkosvaidžių ugnis apsikasusiems pėstininkams? Argi geresnių taikinių lėktuvai neturi? O tačiau Ispanijos karo praktika parodė, kad kaip tik būna momentai, kada labai naudinga iš oro pulti apsikasusius priešo pėstininkus. Tai būna tuomet, kai puolantieji savieji pėstininkai prieina iki priešo apkasų maždaug per 200-300 m. Tai sunkiausias puolantiems pėstininkams momentas, nes savoji artilerija turi perkelti ugnį, kad nekliudytų savuosius, puolančius pėstininkus. Čia ir ateina pagalbon oro puolimas. Žemai, skutamoju skridimu skrendantys lėktuvai šaudo apsikasusius priešo pėstininkus, neleidžia kokią minutę jiems ramiai šaudyti, o tos minutės pakanka, kad puolantieji pėstininkai įsiveržtų į apkasus. Skutamu skridimu skridę lėktuvai gal nei vieno priešo kareivio nekliudė, gal patys lėktuvai turėjo skaudžių nuostolių—betgi jų darbas išsimokėjo, nes jie pagelbėjo savo pėstininkams kritiškiausiu kautynių momentu.

Ar Pamatysime Skraidančias Armijas?

Paprastai žmogus, skaitydamas laikraštyje, kad įvairios valstybės vis daugiau gaminasi lėktuvų, klausia: kur gi galas? Ar neprigamins tų lėktuvų tiek, jog visas armijas būsią galima oran pakelti?

Į tai tenka atsakyti, kad, jei ir kils ištisos armijos į orą, tai, atrodo, dar negreit. Tuo tarpu labai daugelis faktorių suvaržo aviacijos išsivystymą iki tokių milžiniškų ribų. Pirmiausia reikia atsiminti, kad per vieną karo mėnesį išeina iš rikiuotės apytikriai apie 50% visų naudojamų lėktuvų. Tad lėktuvų kiekis karo metu matuojamas ne tuo kiek lėktuvų iš viso galima pagaminti, bet tuo, kiek jų galima pagaminti per 2 mėnesius, nes maždaug per du karo mėnesius visi lėktuvai turi pasikeisti. Šis faktas labai apriboja lėktuvų skaičių. Ar į šiuos senos praktikos patikrintus skaičiavimus įneš dabartinis karas kurių nors pataisų—pamatysime.

Be to, lėktuvų, kaip ir kitų stambiųjų kovos mašinų, kiekį labai riboja tas faktas, jog vienam lėktuvui (tankui, pabūklui ir pan.) aptarnauti, maitinti ir tiekti turi būti užnugaryje visas būrys darbininkų. Tad statydami frontan mašiną, ne pavaduojame žmones, bet tik atitraukiame žmones iš fronto į užnugarį.

Galop, lėktuvų kiekį riboja lakūnų atrankos ir mokymo reikalas. Tai sunkiai sprendžiami klausimai, nes paskubomis apmokytas lakūnas kautynių lauko erdvėse dažniausia būna beveik bevertis.

Visi šie faktai verčia tuo tarpu skeptiškai žiūrėti į skraidančių armijų pasirodymo galimybes jau dabartinio karo padangėse. Nors vis dėlto ne-20-tame amžiuje visuomet turime būti pasirengę šaltai sutikti.

REIKŠMINGAI ĮDOMI PRANAŠYSTĖ

Iš anglų kalbos vertė Ona

Frederick J. Haskins, kuris pasaulinio karo metu buvo direktorium laikraščių informacijų biuro Washingtone, savo laiku tvirtino, kad minyko Fratre Johannes pranašystė buvo rasta tarpe senų raštų Šventosios Dvasios vienuolyne, Wismare, Vokietijoj, ir kad tasai raštas randasi po stiklu tenykštėj miesto rotušėj.

Pagal tos pranašystės, tikrasis antikristus yra tūlas protestonas liuteronas monarchas, kuris Biblijai prisiekinėja ir perstato save Visagalio ranka (įpėdinis). Jisai teturi tik vieną ranką. Jis elgsis gudriai ir strategiškai, o jo šnipai apims visą pasaulį. Karui prasidėjus jam kaukė bus nuplėšta. Iš karto jisai su prancūzais nekariaus, bet po dviejų savaičių pasirodys teisybė. Ne vien krikščionys, bet ir musulmonai bus į karą įtraukti. Taipgi visokios kariuomenės žygiuos iš visų pasaulio dalių. Jisai žudys kunigus, minykus, moteris ir vaikus. Ant jo ginklų bus erelis ir erelis bus jo konfederacijoj, bet pastarasis bus krikščionis, kuris mirs iš priežasties popiežiaus Benedikto prakeikimo ir tas popiežius bus išrinktas laike jo (antikristo) viešpatavimo.

Jo įveikimui kainuos daug [illegible] reikalinga visų valstybių spėkos. Žmonijai niekuomet negręsė didesnis pavojus. Tasai antikristus atsiras žengiant arba besiartinant prie 2000 metų. Jo kariuomenė pralenks net ir įsivaizduotiną skaičių. Juodasis erelis (Vokietija) puls ant gaidžio (Prancūzija), kuris daug plunksnų neteks. Gaidys greitai nusilpnėtų, jei ne leopardas (Anglija) ir juodasis erelis bus priverstas paleisti gaidį ir eiti mušti baltą erelį (Rusiją) šiaurėje. Paskui gaidys puls ant juodojo erelio.

Tos visos muštynės bus menkniekiu palyginus su tuo, kas įvyks Liuterio žemėj. Kada tasai žvėris matys savo pražūtį, jisai tiek sužiaurės, kad bus galima per upes pereiti einant žuvusiųjų lavonais. Vienok tie septyni angelai nepaskelbs taikos, nors antikristus daug kartų jos prašys. Kuomet taika bus paskelbta, tai su išlyga, kad antikristus turės būti sunaikintas. Karas nepasibaigs kol antikristus turės kareivių. Erelio gynėjai išmuš paskutinę antikristaus kariuomenę. Antikristus neteks savo karūnos ir nustojęs proto mirs vienu vienas. Jo karalystė bus išdalinta į 22 valstybes, bet nei viena iš jų neturės nei drūtviečių (fortų), nei laivų. Baltasis erelis išvys pusmėnulį (Turkiją) iš Europos ir pats atsitups Konstantinopolyje.

NAUJI LIETUVOS 'PATRIJOTAI'— KOMUNISTAI

Rašo **Jonas Valaitis**

Lietuvių Radio Balso Vedėjas iš WCNW, Brooklyn, N. Y.

Pereitą trečiadienį Grand Paradise salėje, Brooklyne, Amerikos Lietuvių Kongreso Brooklyno skyrius, kuriuo vadovauja laisviečiai, surengė dėl Vilniaus prie Lietuvos prijungimo, Džiaugsmo Vakarą. Juo vadovavo p. Kuodis, Laisvės štabo narys. Estrada papuošta Amerikos ir Lietuvos vėliavomis. Vakaras pradėtas ir baigtas Lietuvos Himnu, kurį giedojo Aido choras, vadovaujama p-lės B. Šalinaitės.

Kalbėjo Laisvės redaktoriai: R. Mizara, J. Siurba ir A. Bimba.

Rokas Mizara džiaugėsi, kad Vilnius grįžo Lietuvai, kad Lietuva yra Sovietų protekcijoj ir mano, kad Lietuvai visos nelaimės jau pasibaigusios... Pašiepė kitaip manančius ir kitaip kalbėjusius. Kliuvo Vienybės ir Naujosios Gadynės redaktoriams, kam jie nepatenkinti Sovietų įsigalėjimu Lietuvoje. Bet kalbėjo gana atsargiai ir švelniai.

Jam pradėjus kalbėti, kažkokia moteris atnešė gražiai išsiuvinėtą skarelę, kurioj šilku įsiūta Saldžiausios Širdies vaizdas. Įteikė kaip dovaną perduoti Vilnių grąžinusiems Lietuvai. Ir persižegnojus pradėjo melstis. Kalbėtojui nieko neliko, kaip laukti kuo baigsis. Bet kai kalbėtojas įrodinėjo, kad Sovietų pagalba Vilnius Lietuvai grąžintas, moteris dovaną atsiėmė ir išėjo. Kas tą "vaidinimą" surengė, nežinau. Bet vaidinimas nepergeriausiai pavyko...

Kaltina anglus

Kalbėtojas J. Siurba, prisirinkęs daug iškarpų iš Lietuvos, Amerikos ir kitos spaudos, jomis pasiremdamas įrodinėjo, kad karo kaltininkai esą anglai ir prancūzai ir kad Hitleris su Stalinu bendrai veikią, ne vienas kitam pritardami, bet kad juodu abu kovoją prieš tą patį tikslą—Anglijos imperializmą. Bet kad Sovietai nacizmo nekenčia, tai esąs faktas.

Cituoja Lietuvos žmonių pareiškimus

A. Bimba citavo: Lietuvos rašytoją Cvirką, poetą Liūdą Girą, prokuroro padėjėją Pakarklį ir Žemės ūkio ministrą Krikščiūną, kurie Sovietuose svečiavosi. Jų gerus atsiliepimus apie Sovietų S-gą perskaitė ir lygino su prof. Pakšto pasakytomis mintimis, kurias pateikiau ketvirtadienio Vienybės laidoje. Labiausiai kalbėtojui nepatiko prof. K. Pakšto numatoma juoda Lietuvai ateitis, jei Sovietai ją globotų. Prie to, dar Bimba citavo Kauno krikščionių demokratų dienraščio Dvidešimtasis Amžius pareiškimus, kuriuose sakoma, kad Lietuva su Sovietais gražiai sugyveno ir sugyvens.

Perdaug puolė Pakštą

Besisvečiavusiųjų Sov. S-goj Lietuvos svečių nuomonę gretinti su susirūpinusio Lietuva prof. Pakšto nuomone, taip pat negalima gretinti nei lyginti. Svečiai yra svečiai, blogai neatsilieps. Tą Bimba gerai žino. Kai aš gražiai apie Lietuvą pernai atsiliepiau, Bimba savo laikrašty teikėsi pašiepti, sakydamas, kad tik su ponais mačiausi, dėl to gerų įspūdžių kupinas. Dabar ir tie žmonės, kuriuos Bimba cituoja, taip pat Sovietuose buvo oficialūs svečiai, globojami aukščiausių Sovietų galvų. Jei jie blogai apie Sovietus atsiliepėtų, tai geriau galėtų atsiliepti tik Sovietų propagandos biūrai. Čia prof. Pakštą p. Bimba neužtarnautai puolė.

Kviečia persiorientuoti

Baigdamas A. Bimba kvietė visus lietuvius ir vadus persiorientuoti, būti pozicijonieriais. Esą dabar Lietuva didesnė, turinti būti ir pažangesnė. Sovietai Lietuvai grąžino Vilnių, bet pati Lietuva turinti susidaryti pažangesnę valdžią, o mes jiems turime padėti. Lietuvių opozicija nepakenksianti Sovietų S-gai, bet klaidinsianti lietuvius ir kenksianti Lietuvos žmonėms.

Aukos ir Lietuvos katalikai

Kalbų metu rinkti parašai prašymui Lietuvos politinius kalinius išlaisvinti. Aidbalsiai padainavo, parinkta aukų, surinkta $52.47 ir visi Lietuvos Himną sugiedoję, skirstėsi namo. Laisvės štabo nariai pardavinėjo knygeles, brošiūrėles iki paskutinis žmogus iš salės išėjo.

Žmonių buvo pilna salė, kaip ir Pakšto paskaitoje: daug veidų buvo tų pačių. Pažiūromis jie skirstėsi, pradedant parapijų vargoninkais, baigiant komunistais. Pasiųstos rezoliucijos, dėkojančios už Vilniaus grąžinimą Molotovui ir už santykių su Sovietais pagerinimą — Urbšiui, reikalaujant, kad paleistų politinius kalinius. Tuo prakalbos baigėsi.

Kaip orientuotis?

Ši nenormali gyvenimo raida daug ką išmušė iš lygsvaros. Lietuvos patrijotai kai kurie atšalo, nusivylė, visą laiką buvę Lietuvos priešai, tapo jos patrijotais. Kad Lietuva su galingu kaimynu santykius užmezgė, paširašė apsigynimo ir kooperacijos sutartis, juk, atrodo, gerai. Kad atgavo sostinę, galingo kaimyno talka, taip pat džiugu. Bet kad galingas kaimynas Lietuvos teritorijoj savo kariuomenę apgyvendina, tai jau verčia labai pagalvoti ir susimąstyti. Štai dėl ko dabar gyvenimo eigą taip svarbu sekti, štai dėl ko turime žinoti kiekvienos mūsų grupių vadų nuomones.

Kas sutartį pasirašė

Kebli padėtis krikščionims demokratams, pirmiau tikybą prieš tautybę statantiems, kada jų tėvynę globoja tikybai priešingos ideologijos valstybė. Bet sutarty Sovietai Lietuvai garantuoja nesikišti į Lietuvos vidaus tvarką ir neliečia nieko kas jos viduj yra. Jie tik Lietuvos parubežiais nori savo kariuomenę laikyti, kad Sovietų valstybė nebūtų puolama per Lietuvos teritoriją. Saugodami savo valstybę, jie kartu saugos ir Lietuvos nepriklausomybę. Tai pagal sutartį. Prie to tą sutartį su Sovietais juk sudarė krikščionių demokratų orientacijos žmonės, kaip Urbšys ir ypač Bizauskas, buvęs krikščionių demokratų valdžiose, ir esąs. Jie sutartį su Sovietais sudarė ne iš atsižadėjimo savo idejų, bet iš reikalo.

Iš kitos pusės mūsų komunistai, nors džiaugiasi, bet irgi labai kėblioj padėty. Jie buvo Sovietų pozicijoj, o Lietuvos opozicijoj. Dabar, kai Sovietai Lietuvai grąžino Vilnių, jie džiaugiasi. Reiškia, džiaugiasi, kad jų valstybė — Sovietai turi nuostolių! (O krikščionys demokratai liūdi, kad Aušros Vartai jiems grįžo!...) Iš to išeina, kad per Lietuvos pasiuntinius Maskvoj, ypač Baltrušaitį, atgautas Vilnius. Sovietams talkininkaujant, atvedė mums ir mūsų radikalus į Lietuvos valstybės gynėjų eiles, iki to laipsnio, kad net jie patys susirūpinę, kad tik mes nebūtume Lietuvos opozicijoj! Toks bolševikų džiaugsmas lyg ir įrodo, kad jie jau patrijotėja, Lietuvos, ne Sovietų naudai.

Tautiškai — tai laimėjimas. Valstybiškai — irgi laimėjimas. Bet kiek realybėj tas viskas mus džiugins, parodys tik ateitis. Jei nuo Sovietų nebūtų žuvę mūsų brolių praeity, jei nuo radikalų nebūtų nukentėjusi Lietuva pirmiau, tų abejonių nei dabar nebūtų. Ko stoka, tai *didesnių įrodymų iš Sovietų, kad jie gerbs Lietuvos santvarką, gerbs jos kultūrą, kalbą, tradicijas, laisvę ir pilną nepriklausomybę.* Tas sujungs lietuvius, o sujungta tauta ir kaimynams daugiau pageidautina.

Žinoma, esamąją būklę lietuviai komunistai mėgina pilnai išnaudoti. Savo laikraščius, knygas ir idejas stengiasi parduoti lietuvių visuomenei kiek tik greičiausia gali. Kala geležį, kol ji karšta.

Mums tautininkams išeiviams svarbu orientuotis viduriu, skaitytis su faktais ir į juos realiai žiūrėti. Jei norime svarbesnio atsiekti, vienaip ar kitaip, svarbu stiprinti tautinę sąmonę, vieningumą ir susiklausymą. Tada mūs ateitis bus graži. Mums krinta pareiga rūpintis dešiniuosius su kairiaisiais lietuviais artinti, kad pasižymėtume lietuvių tautos vieningumu. Su vieninga tauta visi skaitysis ir jos negalės skriausti.

Tolimi svečiai

CAMDEN, N. J. — Iš tolimos valstybės Wisconsin čia atsilankė brangūs svečiai: p. Kazimieras Vaitis su žmona ir sūneliu Pranciškum, p. Julija Gruzdienė ir p. P. Kvekšas. Vaičiai atvyko pasimatyti su savo pussesere A. Baltrušaitiene Camdene, o Gruzdienė—su broliais Jonu ir Pranciškum Ališauskais, kurie gyvena Philadelphia, Pa. Priėmimo vakarienė buvo surengta Baltrušaičiuos, o išleistuvės — Jablonskius, Philadelphijoj.

Svečiai, apžiūrėję visas įdomybes Camdene, Philadelphijoj ir Atlantic City, išvyko atgal į Vakarus.

—*A. M.*

Rengiamos lietuvių demokratų prakalbos

BALTIMORE, Md. — Lietuvių Demokratų Klubas rengia dideles prakalbas, nuosavam name, 816 W. Lombard Street, penktadienį, spalių 20 d., 8 val. vakare. Kalbės kongresmanas Thomas D'Alesandro, teisėjai Joseph M. Wyatt ir T. Bayard Williams, dr. Jonas Bučnis, adv. Nadas Rastenis, Thomas Gray, juristas Edward Monroe, ir kiti. Susirinkimą ves Stasys Janušas, klubo prezidentas.

Sekmadienį, spalių 29 d., 2 val. dieną, Lietuvių Demokratų Klubas rengia didelę Oisterinę, irgi savo name. Dalyvaus daug miesto, valstijos ir federalės valdžios aukštų valdininkų. Gros gera orkestra šokiams. Visi dalyvaukite Demokratų Klubo parengimuose, nes jie visuomet esti linksmi, įdomūs ir naudingi.

Baltimorės Lietuvių Dainos Draugija pradeda rudeninę veiklą. Repeticijos prasidės ketvirtadienio vakare, spalių 26 d. ir po to bus kas ketvirtadienio vakarą Atletų Klube. Visi, kurie mylite dainas ir esate linkę prie dainavimo, prisidėkite prie Dainos Choro.

Vietinis.

Vilniaus krašte lenkai mobilizavo daug lietuvių, jų skaičiuje jaunieji lietuvių veikėjai ir žurnalistai.

KAS GIRDĖTI CONNECTICUTE?

NAUGATUCK ir UNION CITY, Conn. — Šie du gretimi miesteliai senai žinomi mūsų visuomenei, nes čia didelį gyventojų nuošimtį sudaro lietuviai. Ypač anais laikais, kuomet netolimas Waterburio miestas vaidino Amerikos lietuvių gyvenime beveik vadovaujamą rolę. Naugatuck su Union City stengdavosi neatsilikti.

Dabar, nors gyvenimas ir žymiai pasikeitė, bet vietos lietuviai vis dar nesnaudžia. Neseniai buvo didelis pokylis, ar geriau pasakius, įkurtuvės, surengtos p. K. Deikuvienei, kurios nauji namai baigta statyti. Susirinko labai daug svečių, bet dauguma buvo waterburiečiai. Mat, pp. Deikai daugiau draugavosi su Waterburiu, negu su vietos gyventojais praeityje.

Pereitą balandžio mėnesį buvo dingęs vietos gyventojas Masonis. Daug moterėlių ir panelių apgailaudamos spėliojo, kad šis pilietis bus romantiškai pabėgęs. Bet šiomis dienomis upėje netoli New Londono rastas Masonio pusėtinai apgedęs lavonas. Skenduolį pargabeno į Waterburį. Laidotuvininkas E. Mažeika jį palaidojo lietuvių nepriklausomose kapinėse. Velionis buvo labai draugiškas dzūkelis ir, besigerindamas savo pažįstamoms, priklausė pašelpinėse draugijose, kurios dabar turi mokėti pomirtines už bereikalingai nuskendusį žmogelį.

Vietos policija aštriai saugoja automobilių vairuotojus. Šiomis dienomis viena lietuvaitė buvo nubausta $5 už leidimą savo mažamečiui sūnui vairuoti automobilį.

Naugatucko Lietuvių Susivienijimas pasiryžo surengti iškilmingą savo susiorganizavimo 25 metų sukaktį. Šiai pramogai salė pasamdyta lapkričio 18 dienai. Kviečiami žymūs kalbėtojai ir rengiama graži programa.

Spalių 6 d. čia mirė Vaclavas Krajauskas išgyvenęs Amerikoje arti 27 metų. Velionis buvo našlys. Paliko 4 dukteris ir vieną sūnų. Buvo kilęs iš Vilniaus krašto. Čia gyveno labai vargingai, vėliausiais laikais buvo bedarbis ir vis sirguliavo.

Gumbaragis.

ATIDARYS DARIAUS-GIRĖNO LEGIONO NAMĄ

CHICAGO, ILL. — Vasariniams parengimams pasibaigus ir didžiulei 21-mai Amerikos Legijono konvencijai praėjus, dabar visi legionieriai daugiausia interesuojasi statomu namu prie 4416-18-20 S. Western Ave., kuris, jau galima sakyti yra baigiamas. Iš lauko viskas užbaigta ir iš vidaus daugelis darbų jau atlikta. Tai dėka komendanto Wm. B. Sabastian, ir Building Committee pirmininko B. R. Pietkiewicz, dideliam pasišventimui ir tvarkiu darbo varymu pirmyn, ir pagelbai Posto narių ir bendradarbių, kurie taipgi prakilniai pašvęsdami savo brangų laiką ateina ir daug dirbti padeda veltui.

Šiandien jau didžiulis milžinas pastatytas savo gražumu kiekvieno praeivio akis į save patraukia ir būriais publika apstojusi gėrisi, darydama visokias išvadas. Kai kurie net ir naują vardą siūlo, sakydami, vietoj American Legion Darius - Girėno Memorial Hall, turėtų būti "Brighton Park Star" (Žvaigždė), betgi lietuviai sako ne, turėtų būti "Lithuanian Star," nes tai vienas iš puikiausių namų, kokių mes turim. Dėkojama už naujų vardų pasiūlymus, bet iš anksto galiu sakyti, kad dabartinis vardas ir namas yra statomas kaipo paminklas amžinam atminimui Pasauliniame kare žuvusiems karžygiams, taipgi sykiu ir visiems veteranams. Kad ir po karo mirusių vardai bus talpinami ant Memorial bronzinės lentos, jei jų šeimos pageidaus.

Jau keletą kartų buvo per laikraščius prašoma, kad tokių karžygių šeimynos atsišauktų tuojau, ar jie būtų karo lauke žuvę ar po karo mirę. Žinome, kad tūkstančiai tokių randasi, bet lig šiol labai mažai kas teatsišaukė. Nejaugi jie yra amžinai užmiršti? Norintieji tokių karžygių vardus užrašyti ant tos Memorial lentelės, kuri pasiliks amžinam atminimui, ir kurią tūkstančiai galės matyti ir atatinkamai pagerbti, yra prašomi tuojau susižinoti su Memorial Building komitetu, 2608 W. 47th St., Chicago, Ill.

Daugelis klausia kaip bus svetainė įrengta, su kokiais patogumais ir kas bus daroma. Čia ir vėl norėčiau atsakyti bent trumpai. Pradėkim nuo durų. Įėjus pro duris, prieškambary rasis minėta cerpese (tile) įmūryta Memorial bronzinė lentelė su Darius-Girėno paveikslais ant viršaus, o apačioj seks mirusių karžygių vardai. Taipgi ant antros, panašios bronzinės lentelės bus visų aukotojų, finansiniai ir darbu prisidėjusų vardai.

Antrame aukšte bus didžiulė ir puiki svetainė su vėliausiais įtengimais, 36 pėdų "horse shoe" baras, smoking room, o viršuj baro, trečiam balkone, bus "Wardrobe" ir Lounging Lobby."

Pirmame aukšte bus mažesnės svetainės susirinkimams bei mažesniems parengimams su baru ir visokiais įrengimais, kaip moderniška virtuve su keltuvu (elevator), kuriuo bus galima užkelti valgius į antrą aukštą ir į didžiąją svetainę. Taipgi bus didelis kambarys Posto reikalams ir kiti kambariai.

Taipgi bus įrengtas kambarys apylinkės labdaringiems reikalams. Pav., daugelis turi išaugtų bei atlikusių rūbų ir kitų dalykų ir neturi kur padėti. Tokie žmonės galės prisiųsti tuos daiktus į minėtą kambarį, o ten Posto moterų skyrius (Auxiliary) juos išdalins beturčių šeimynoms, kur kam kas bus reikalinga. Be to, dar yra planuojamas vienas "Medical Room," jeigu rasis mūsų geraširdžių lietuviškų daktarų suteikti ir medikališką pagelbą tokių beturčių šeimynoms, labiausia vaikučiams ir seneliams, ir gal atsiras daug kitokių sumanymų pirm negu namas bus užbaigtas.

Atidarymo iškilmės

Namas su iškilmėmis bus atidarytas Armistice Day, lapkričio 11 ir 12 dd. Tikietai atidarymui jau yra pardavinėjami ir tikimasi kuo geriausios visuomenės gausios paramos šiame mūsų svarbiame reikale.

Įsigykite nors po vieną tikietą iš anksto, nes tais pinigais mes daug galėsime patobulinti ne tik namo, bet ir kitus įrengimus. Taipgi, galintieji, prašome pasiųsti savo aukas, kad būtų galima jų vardus įdėti amžinam atminimui į "Bronzo Lentą."

Wm. J. Kareiva.

SUAREŠTAVO

BUCHAREST, spalių 17 d. (UP).—Du nacių muitinės valdininkai prie Jugoslavijos sienos buvo Jugoslavijos pasienio policijos suareštuoti, nes jie buvo pagauti bešnipinėjant Jugoslavijos teritorijoj.

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Dažnai tenka išgirsti VIENYBĖS skaitytojus nusiskundžiant, kad jie negauna reguliariai mūsų dienraščio. Iš savo pusės galime užtikrinti visus, kad dienraštis išsiunčiamas visuomet reguliariai tuo pačiu laiku, todėl kiekvienas skaitytojas privalo laiku ir reguliariai dienraštį gauti. Jei kokie nereguliarumai pasitaiko, tai ne iš mūsų kaltės.

Nereguliarumai Dienraščio Gavime

Taigi šiuo prašome visus skaitytojus, kurie dažniau nereguliariai dienraštį gauna, pranešti raštu apie tai VIENYBĖS administracijai, pažymint savo adresą ir visus nereguliarumus. Būtų dar geriau, kad keli VIENYBĖS skaitytojai vienu laišku tokius nereguliarumus praneštų, visi pasirašydami tą pranešimą.

Prašymas Prenumeratoriams

Prašome visų VIENYBĖS prenumeratorių nieko nelaukiant prisiųsti prenumeratą už laikraštį, kai tik prenumerata pasibaigia. Atminkite, gerbiamieji, kad dienraščio išlaikymui reikia daug lėšų ir niekas jokių reikmenų laikraščio leidimui veltui neduoda — viskas reikia pirkti, darbininkams reikia gyventi ir todėl be algų negali dirbti.

baigia prenumerata prašome tuojus atnaujinti. O kuomet gaunate paraginimą iš administracijos prenumeratą atnaujinti, tai susimildami be jokio atidėliojimo atnaujinkite prenumeratą. Pasitikime Jūsų, gerb. skaitytojai, parama mūsų visų reikalams tarnaujančio dienraščio palaikymui.

Prašome Paremti VIENYBĖS Spaustuvės Modernizavimą

Visi Amerikos lietuvių laikraščiai renka aukas savo spaustuvių modernizavimui ar patalpų įtaisymui. Tad ir VIENYBEI apsieiti be tokios visuomenės paramos savo spaustuvės modernizavimui ir laikraščio spausdinimo tobulinimui neįmanoma. Todėl VIENYBĖS leidėjai įkūrė Spaustuvės Modernizavimo Fondą ir prašo visus geros valios lietuvius, VIENYBĖS draugus ir rėmėjus pagal išgalę paremti šį fondą. Kuris aukos šiam fondui nemažiau 25 centų, kiekvieno vardas bus paskelbtas VIENYBĖJE.

Prašome visus kas kuo galite, paremti savo dienraščio palaikymą. Spaudos darbai, paskelbimai, laivakortės į Lietuvą ar savo giminių parsikvietimas į Ameriką bei kt. viskas žymiai prisideda prie dienraščio palaikymo. Todėl prašome visus VIENYBĖS skaitytojus, draugus ir rėmėjus visuomet atsiminti savo dienraštį ir su visokiais reikalais kreiptis į jo administraciją sekančiu adresu: Lithuanian Press Corp., 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS Administracija

Odos, Kraujo ir Nervų Ligos Gydomos

Bendras silpnumas, kroniškos žaizdos, skilvio ir mėšlo metimo suirimai, Hemorrhoidai (Piles) ir kiti suirimai, inkstų ir šlapumo netvarkumai ir kiti staigūs ir kroniški nesveikumai. VYRAI IR MOTERYS GYDOMOS. Jei jūs turite kokius nesuprantančius skausmus, pasiteirauk Dr. Zins pagelbos. Leisk man išaiškyt jum jūsų padėtį be jokių obligacijų.

(EGZAMINACIJA DYKAI)

Kraujo ir Šlapumo Tyrimai, X-Spinduliai

Mokestis prieinama—išmokėjimais, jei reikalas,

DR. L. ZINS —Įsisteigęs 30 Metų

110 East 16 St., N. Y.

Tarpe Union Sq. ir Irving Pl.

Valandos:

10 ryto iki 8 vak.—Sekmad. nuo 10 ryto iki 2 p.p.

Išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Sutaisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus

Gramatikoje išdėstyta: Fonetika, Morfologija, Sintaksė. Visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės Linksniavimas ir asmenavimas. Kirčio mokslas ir rašyba

KAINA NUPIGINTA. TIK $1.00 (DOL.)

Tuojau reikalaukite VIENYBĖS administracijoje

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Kam yra patogu reikalaukite pas Liet. Spaudos B-vės prez. A. S. TREČIOKĄ, 314 WALNUT ST., NEWARK, N. J.

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NĖRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašelpa. Numirus — reikalinga pagelba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka.

BŪK rūpestingu!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą— rytdieną!

APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo $100 iki $5,000.

LIGOJE pašelpą galima gauti nuo $6 iki $12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų giminių ir pažįstamų.

SUSIVIENIJIMO turtas — virš $2,000,000.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina $5. SLA nariams — $2.50.

PRISIRAŠYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA

307 West 30th Street, New York, N. Y.